

EXAMENREGLEMENT

2COLLEGE

NEVENLOCATIE

Onderwijscentrum
Leijpark
*veerkrachtig onderwijs
voor SO en VSO*

Vastgesteld 13 september 2018

Voorzitter examencommissie: dhr. drs. A.J.M. Poulisse, rector 2College

Verzonden aan de inspectie in september 2018

Uitgereikt aan de kandidaten in september 2018

Inhoudsopgave

I ALGEMENE BEPALINGEN.....	4
<i>Artikel 1</i> <i>Begripsbepalingen</i>	<i>4</i>
<i>Artikel 2</i> <i>Toelating tot het eindexamen</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 3</i> <i>Afnemen van het eindexamen</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 4</i> <i>Indeling van het eindexamen; profielwerkstuk</i>	<i>6</i>
<i>Artikel 5</i> <i>Onregelmatigheden</i>	<i>7</i>
<i>Artikel 6</i> <i>Beroep</i>	<i>8</i>
II INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN	8
<i>Artikel 7</i> <i>Examenprogramma</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 8</i> <i>Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten</i>	<i>8</i>
<i>Artikel 8a</i> <i>Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort van inschrijving</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 9</i> <i>Eindexamen v.m.b.o. basisberoepsgerichte leerweg</i>	<i>9</i>
<i>Artikel 10</i> <i>Eindexamen v.m.b.o. kaderberoepsgerichte leerweg</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 11</i> <i>Eindexamen v.m.b.o. gemengde leerweg</i>	<i>10</i>
<i>Artikel 12</i> <i>Eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg (mavo)</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 13</i> <i>Eindexamen h.a.v.o.</i>	<i>11</i>
<i>Artikel 14</i> <i>Eindexamen v.w.o. (atheneum)</i>	<i>12</i>
III REGELING VAN HET EINDEEXAMEN.....	13
<i>Artikel 15</i> <i>Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 16</i> <i>Schoolexamen</i>	<i>13</i>
<i>Artikel 17</i> <i>Mededeling beoordeling schoolexamen.....</i>	<i>14</i>
<i>Artikel 18</i> <i>Beoordeling schoolexamen.....</i>	<i>14</i>
<i>Artikel 19</i> <i>Herexamen schoolexamen.....</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 20</i> <i>Examendossier</i>	<i>15</i>
IV CENTRAAL EXAMEN EN REKENTOETS.....	15
<i>Artikel 21</i> <i>Gecommitteerden en toezichthouders</i>	<i>15</i>
<i>Artikel 22</i> <i>Tijdvakken en afneming centraal examen</i>	<i>16</i>
<i>Artikel 22a</i> <i>Centraal examen in eerder leerjaar.....</i>	<i>16</i>
<i>Artikel 22b</i> <i>Opgave kandidaten centraal examen</i>	<i>17</i>
<i>Artikel 23</i> <i>Regels omtrent het centraal examen.....</i>	<i>17</i>
<i>Artikel 24</i> <i>Beoordeling centraal examen.....</i>	<i>18</i>
<i>Artikel 24a.</i> <i>Beoordeling centraal examen cspe</i>	<i>18</i>

Artikel 25	Vaststelling score en cijfer centraal examen.....	19
Artikel 26	Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	19
Artikel 27	Onvoorziene omstandigheden centraal examen.....	19
Artikel 28	Verhinderend centraal examen	19
Artikel 29	De rekentoets	20
Artikel 29a.	Rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen	20
V	UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	21
Artikel 30	Eindcijfer eindexamen.....	21
Artikel 31	Vaststelling uitslag	21
Artikel 32	Uitslag (zie examenbesluit artikel 49 /50).....	21
Artikel 32a	Uitslag eindexamen leerwegen vmbo.....	21
Artikel 32b.	Uitslag eindexamen vwo en havo	23
Artikel 33	Herkansing centraal examen.....	24
Artikel 33a.	Aantal toetsmogelijkheden rekentoets	25
Artikel 34	Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	25
Artikel 35	Diploma en cijferlijst.....	26
Artikel 35a.	Voorschriften <i>judicium cum laude</i>	28
Artikel 35b.	Voorlopige cijferlijst	29
Artikel 36	Certificaten	30
Artikel 37	Duplicaten en afgifte verklaringen.....	30
VI	OVERIGE BEPALINGEN	30
Artikel 38	Afwijking wijze van examineren	30
Artikel 39	Gegevensverstrekking	31
Artikel 40	Bewaren examenwerk	31
Artikel 41	Spreiding voltooiing	32
Artikel 42	Klachten.....	32
Artikel 43	Hardheidsclausule	33
Artikel 44	Verhinderend deelname aan het examen.....	33
Artikel 45	Onvoorziene omstandigheden.....	33

I ALGEMENE BEPALINGEN

Ter uitvoering van het bepaalde in artikel 31 van het wettelijke eindexamenbesluit stelt het bevoegd gezag van 2College het examenreglement vast.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit examenreglement verstaat onder

Algemene vakken	Vakken niet zijnde afdelingsvakken genoemd in artikel 26h, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid, en niet zijnde intrasectorale programma's, genoemd in artikel 26j van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
Basisberoepsgerichte leerweg	De basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet
Beroepsgericht keuzevak	Beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a , of artikel 10d, zevende lid, onderdeel b, van de wet
Bevoegd gezag	Het bestuur van de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs, op 2College vertegenwoordigd door de eindverantwoordelijke schoolleider
CSPE	Centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak
Deelexamen	Een examen in één van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken
De wet	Deel I van de wet op het voortgezet onderwijs;
Digitale examinering	Het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken of de rekentoets met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur
Directeur	De door de heer drs. A.J.M. Poulisse gemandateerde vestigingsdirecteur
Eindexamen	Het eindexamen v.w.o., h.a.v.o. en v.m.b.o. dat leidt tot een diploma; v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg, de gemengde leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de basisberoepsgerichte leerweg
Examencommissie	De door Onze Minister vastgestelde centrale examencommissie vaststelling opgaven
Examenstof	De aan de kandidaat te stellen eisen
Examinator	Degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak
Extra vak	Een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen
Gecommitteerde	Een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo
Havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 8 van de wet

Herkansing	Het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen
Informatie Beheer Groep	De Informatie Beheer Groep, genoemd in de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank
Inspectie	De inspectie, district Breda
Kaderberoepsgerichte leerweg	De kaderberoepsgerichte leerweg, genoemd in artikel 10b van de wet
Kandidaat	Ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten
Kunstvakken	De vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, dans en drama
Leerling	Een leerling aan de scholengemeenschap 2College
Maatschappelijke stage	Stage als bedoeld in artikel 6f van de wet
Mavo	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 9 van de wet
Onze Minister	Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
Profiel	Een in artikel 10, derde lid , 10b, derde lid , 10d, derde lid , of 12, derde lid, van de wet bedoeld profiel
Profielwerkstuk	Het in artikel 4 bedoelde werkstuk
Rector	De rector van 2College, de heer drs. A.J.M. Poullisse
Rekentoets	Rekentoets als bedoeld in artikel 29, vijfde lid, van de wet
School	De scholengemeenschap 2College
Schoolexamencommissie	Een door de directeur ingestelde commissie van drie personen, bestaande uit een lid van de schoolleiding en twee overige personeelsleden
Schooljaar	Het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar
Schoolleiding	Teamleiders en vestigingsdirecteur
School voor voortgezet onderwijs	Een school voor vwo, een school voor havo, een school voor mavo, een school voor vbo
Secretaris van het eindexamen	Een door de directeur aangewezen persoon die de verantwoording heeft over de gang van zaken rondom het examen
Staatsexamencommissie	Een commissie als bedoeld in artikel 60 van de W.V.O.
Toets	Een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht
Vakken	Vakken, intrasectorale programma's en andere programma-onderdelen
Vmbo	Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs, als bedoeld in artikel 21 van de wet
Vwo	Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, als bedoeld in artikel 7 van de wet

Artikel 2 Toelating tot het eindexamen

- 1 Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
- 2 Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen, als extraneus-kandidaat toelaten, kandidaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven.

Artikel 3 Afnemen van het eindexamen

- 1 Dit examenreglement is gebaseerd op Eindexamenbesluit vo. Aanvullingen en wijzingen zijn gepubliceerd op www.examenblad.nl.
- 2 De directeur en de examinatoren van de school nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
- 3 De directeur wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen. De secretaris van het eindexamen is tevens secretaris van de deeleindexamens.

Artikel 4 Indeling van het eindexamen; profielwerkstuk

- 1 Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
- 2 Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten
- 3 Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt
- 4 Het schoolexamen v.w.o. en h.a.v.o. omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
- 5 Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.

Artikel 5 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. Alvorens een beslissing in gevolge het derde lid wordt genomen, hoort de schoolexamencommissie de kandidaat.

De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarig persoon laten bijstaan. De directeur neemt op basis van een advies van de schoolexamencommissie, bestaande uit een lid van de schoolleiding en twee personeelsleden, een beslissing en deelt deze beslissing uiterlijk binnen **vijf** werkdagen nadat hij de beslissing heeft genomen mede aan de kandidaat en indien deze minderjarig is aan zijn ouder(s), voogd(en) of verzorger(s), zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur binnen vijf dagen na het bekend worden van de uitslag bezwaar aantekenen bij de rector van 2College, deze doet binnen 5 dagen opnieuw uitspraak, die schriftelijk wordt medegedeeld. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 6. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van de kandidaat indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.

Indien gewenst kan daarna bij een onafhankelijke, buiten de school staande, commissie die door het bevoegd gezag is ingesteld beroep worden aangetekend.

Artikel 6 Beroep

- 1 De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector, bedoeld in artikel 5, in beroep gaan bij de in lid 2 genoemde commissie van beroep. Van de commissie van beroep mogen de rector en de directeur geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk bij de secretaris van de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met reden omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zonedig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld, het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van artikel 5, lid 3. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
- 2 De commissie van beroep is te bereiken op het volgende adres:
Carol van Lent
c.vanlent@omo.nl

II INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN

Artikel 7 Examenprogramma

- 1 Onze Minister, stelt behalve voor door het bevoegd gezag vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak,
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt en
 - c. tevens kunnen in een examenprogramma zijn opgenomen voorschriften betreffende de aard, de omvang, het aantal, de beoordeling en de weging van de onderdelen van het schoolexamen.
- 2 Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
- 3 Voor de inhoud van het schoolexamen wordt verwezen naar het programma van toetsing en afsluiting.
- 4 De examenprogramma's voor zover het betreft leerwegen in het v.m.b.o. kunnen voorzien in differentiaties waaruit de leerling een keuze maakt.

Artikel 8 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van dit hoofdstuk, in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te

- bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examens afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van dat eindexamen.
 3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 8a Minimumeis overeenstemming eindexamenvakken met schoolsoort van inschrijving

Indien het eindexamen één of meer vakken omvat van een andere schoolsoort dan die waarvoor de kandidaat is ingeschreven, behoort ten minste één vak tot de voorgeschreven eindexamenvakken van de schoolsoort van inschrijving

Artikel 9 Eindexamen v.m.b.o. basisberoepsgerichte leerweg

1. Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, genoemd in [artikel 10b van de wet](#), omvat in elk geval:
 - a. de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in [artikel 10b, vijfde lid, van de wet](#), omvat,
 - b. de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge [artikel 10b, zesde lid, van de wet](#), omvat,
 - c. een beroepsgericht programma, bestaande uit:
 - 1°. het profielvak dat het profieldeel ingevolge [artikel 10b, zesde lid, van de wet](#), omvat, en
 - 2°. in het vrije deel vier beroepsgerichte keuzevakken, als bedoeld in [artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet](#), en
 - d. de rekentoets.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat met het profiel economie en ondernemen, het profiel horeca, bakkerij en recreatie, of met leerwegondersteunend onderwijs, ten aanzien van wie toepassing is gegeven aan [artikel 26n, tweede of derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO](#), bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal. In plaats hiervan omvat het eindexamen één van de vakken gekozen op grond van [artikel 22, derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO](#).
3. In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen:
 - a. een vak, genoemd in [artikel 10b, zesde lid, van de wet](#), of een vak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet,
 - b. een vak dat op grond van het tweede lid onderdeel kan zijn van de basisberoepsgerichte leerweg,
 - c. een algemeen vak dat behoort tot het eindexamen van de theoretische leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg, genoemd in respectievelijk de [artikelen 10, 10b of 10d van de wet](#), of
 - d. een vak als bedoeld in [artikel 13 of 14 van de wet](#).
6. Het bevoegd gezag kan een kandidaat in de gelegenheid stellen de rekentoets af te leggen

zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens](#) voor theoretische of kaderberoepsgerichte leerweg, havo of vwo is vastgesteld.

- 7 In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vmbo, voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor vrijstelling is verleend voor het volgen van onderwijs op grond van [artikel 26n, vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO](#).

Artikel 10 Eindexamen v.m.b.o. kaderberoepsgerichte leerweg

- 1 Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg, omvat in elk geval:
- de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge in [artikel 10b, vijfde lid, van de wet](#), omvat,
 - de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge [artikel 10b, zesde lid, van de wet](#), omvat,
 - een beroepsgericht programma, bestaande uit:
 - het profielvak dat het profieldeel ingevolge [artikel 10b, zesde lid, van de wet](#), omvat, en
 - in het vrije deel vier beroepsgerichte keuzevakken, als bedoeld in [artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, van de wet](#), en
 - de rekentoets.
- 2 Het bevoegd gezag kan een kandidaat in de gelegenheid stellen de rekentoets af te leggen zoals deze op grond voor theoretische leerweg, havo of vwo is vastgesteld.

Artikel 11 Eindexamen v.m.b.o. gemengde leerweg

- 1 Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de gemengde leerweg, genoemd in [artikel 10d van de wet](#), omvat in elk geval:
- de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge [artikel 10d, vijfde lid, van de wet](#), omvat,
 - de twee algemene vakken die het profieldeel ingevolge [artikel 10d, zesde lid, van de wet](#), omvat waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - in het vrije deel een nog niet in het profieldeel gekozen algemeen vak, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in [artikel 10d, zevende lid, onderdelen a en c, van de wet](#),
 - een beroepsgericht programma, bestaande uit:
 - het profielvak dat het profieldeel ingevolge [artikel 10d, zesde lid, van de wet](#) omvat, en
 - in het vrije deel twee beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in [artikel 10d, zevende lid, onderdeel b, van de wet](#),
 - de rekentoets
- 2 Artikel 22, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Het bevoegd gezag kan een kandidaat in de gelegenheid stellen de rekentoets af te leggen zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor examens](#) voor theoretische leerweg, havo of vwo is vastgesteld

- 4 In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die de rekentoets heeft afgelegd zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onderdeel c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens](#) is vastgesteld voor het eindexamen theoretische leerweg, havo of vwo, vrijgesteld van de rekentoets.

Artikel 12 Eindexamen v.m.b.o. theoretische leerweg (mavo)

- 1 Het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, genoemd in [artikel 10 van de wet](#), omvat in elk geval:
- de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge [artikel 10, vijfde lid, van de wet](#), omvat,
 - de twee vakken die het profieldeel ingevolge [artikel 10, zesde lid, van de wet](#) omvat, waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in [artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, van de wet](#), met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn, en
 - de rekentoets.
- 2 Het bevoegd gezag kan een kandidaat in de gelegenheid stellen de rekentoets af te leggen zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens](#) voor havo of vwo is vastgesteld.
- 3 In afwijking van het eerste lid is de kandidaat met het profiel economie of met leerwegondersteunend onderwijs, ten aanzien van wie toepassing is gegeven aan [artikel 26n, tweede of derde lid, van het Inrichtingsbesluit WVO](#), bij het eindexamen vrijgesteld van het vak Franse taal of het vak Duitse taal. In plaats van het vak waarvoor vrijstelling is verleend, doet de kandidaat eindexamen in één van de vakken Arabische taal, Turkse taal, Spaanse taal, maatschappijkunde, geschiedenis en staatsinrichting, of aardrijkskunde.
- 4 Indien de kandidaat in het vrije deel twee kunstvakken kiest, wordt één kunstvak gekozen uit de vakken behorende tot de beeldende vorming en één kunstvak uit de vakken muziek, dans en drama.
- 5 In geval van toepassing van [artikel 10, negende lid, van de wet](#), zijn het eerste tot en met het derde lid van toepassing, met dien verstande dat het vervangen vak niet als extra vak als bedoeld in het achtste lid, gekozen kan worden.
- 6 In aanvulling op de voorgeschreven vakken, bedoeld in het eerste lid, kan het eindexamen omvatten, voor zover nog niet gekozen:
- een vak als bedoeld in [artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, van de wet](#),
 - een vak dat behoort tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in [artikel 10d van de wet](#), of
 - een vak genoemd in, dan wel aangewezen op grond van, [artikel 13 of 14 van de wet](#).

Artikel 13 Eindexamen h.a.v.o.

1. Het eindexamen h.a.v.o. omvat:
- de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in [artikel 26c, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.](#), daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,

- b. de vakken van het profieldeel, genoemd in artikel 26c, tweede tot en met vijfde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en
 - c. ten minste één vak met een normatieve studielast van tenminste 320 uur van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26c, zesde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend.
 - d. de rekentoets
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor havo bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor ontheffing of vrijstelling is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste lid, respectievelijk zesde of zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
 3. In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die in plaats van de rekentoets zoals deze op grond van artikel 2, tweede lid, onderdeel c, en lid 2a, van de Wet College voor examens is vastgesteld voor het eindexamen van een leerweg in het vmbo, de rekentoets heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen havo of vwo, vrijgesteld van de rekentoets.
 4. Het bevoegd gezag kan een kandidaat in de gelegenheid stellen de rekentoets af te leggen zoals deze op grond van artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens voor het vwo is vastgesteld.

Artikel 14 Eindexamen v.w.o. (atheneum)

- 1 Het eindexamen vwo (atheneum) omvat:
 - a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O., daaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
 - b. de vakken van het profieldeel van één van de profielen, genoemd in artikel 26b, derde tot en met zesde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. en voor zover nodig wegens de in onderdeel c genoemde normatieve studielast, vakken van het vrije deel genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O.
 - c. tenminste één vak met een normatieve studielast van tenminste 440 uren van het vrije deel van elk profiel, genoemd in artikel 26b, zevende lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door het bevoegd gezag vast te stellen vakken onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend,
 - d. de rekentoets.
2. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die het eindexamen aflegt aan een school voor vwo, bij het eindexamen vrijgesteld van de vakken waarvoor vrijstelling of ontheffing is verleend van het volgen van onderwijs op grond van artikel 26e, eerste tot en met vierde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. Bij een ontheffing op grond van artikel 26e, vierde lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. wordt de taal vervangen door een ander vak als bedoeld in het vijfde lid van dat artikel.

3. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die in het bezit is van het diploma havo of het diploma van een leerweg in het vmbo en die in plaats van de rekentoets zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onderdeel c, en lid 2a, van de Wet College voor examens](#) is vastgesteld voor het eindexamen havo of van een leerweg in het vmbo de rekentoets heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vwo, vrijgesteld van de rekentoets.

III REGELING VAN HET EINDEXAMEN

Artikel 15 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

1. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de examencommissie vavo, stelt een examenreglement vast. Het examenreglement bevat in elk geval informatie over de maatregelen, bedoeld in [artikel 5](#), en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, en wat scholen voor voortgezet onderwijs betreft, de samenstelling en het adres van de in artikel 5 bedoelde commissie van beroep. Ten aanzien van de herkansing wordt in elk geval bepaald, in welke gevallen een herkansing mogelijk is. Ook kan worden bepaald dat tot die gevallen kunnen behoren gevallen dat de kandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest, aan de desbetreffende toets deel te nemen.
2. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs, respectievelijk de examencommissie vavo, stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. Het programma vermeldt in elk geval:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,
 - b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen,
 - c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen,
 - d. de wijze van herkansing van het schoolexamen, alsmede
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
4. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 16 Schoolexamen

1. Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak, bedoeld in [artikel 37](#).

3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien het bevoegd gezag gebruikmaakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt het de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij het bevoegd gezag op grond van [artikel 103b, tweede lid, van de wet](#) examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan Onze Minister.

Artikel 17 Mededeling beoordeling schoolexamen

Uiterlijk voor de aanvang van het centraal schriftelijk aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:

- a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk.

Artikel 18 Beoordeling schoolexamen

- 1 Bij vakken met alleen schoolexamen worden de cijfers aangeleverd op één decimaal nauwkeurig. Het gemiddelde van deze schoolexamens wordt eerst afgerond op één decimaal. Daarna wordt dit gemiddelde op gehele cijfers afgerond. Het eindcijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit een schaal van cijfers lopend van 1 tot en met 10.
- 2 Bij vakken waarin ook centraal examen wordt afgelegd, wordt het schoolexamencijfer en centraal examencijfer op één decimaal aangeleverd, gemiddeld en afgerond op een geheel cijfer.
- 3 In afwijking van het eerste lid, worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
- 4 Indien het rekenkundige gemiddelde voor de cijfers van het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen niet een geheel getal is, wordt het getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien het cijfer 5 of hoger is naar boven.
- 5 In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met «voldoende» of «goed». Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooiën van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 19 Herexamen schoolexamen

- 1 In het programma van toetsing en afsluiting is per afdeling, v.w.o./h.a.v.o./v.m.b.o., een herexamenregeling schoolexamen opgenomen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht voor de afdeling v.m.b.o. in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
- 2 Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.
- 3 De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herexamen aan de secretaris van het eindexamen **vóór het schriftelijk medegedeelde tijdstip.**

Artikel 20 Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid, van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid, van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

IV CENTRAAL EXAMEN EN REKENTOETS

Artikel 21 Gecommitteerden en toezichhouders

1. Onze Minister maakt een koppeling van scholen en instellingen voor educatie en beroepsonderwijs voor de uitvoering van de tweede correctie door gecommitteerden.
Onze Minister maakt deze koppeling bekend aan het bevoegd gezag van elke school en instelling voor educatie en beroepsonderwijs en kan, zo nodig, zelf een gecommitteerde aanwijzen voor een school of instelling. Op grond van deze koppeling wijst het bevoegd gezag een of meer gecommitteerden aan. Het bevoegd gezag maakt deze aanwijzing bekend aan de scholen waarvoor zij de tweede correctie verrichten. De aanwijzing geldt tot na de afloop van de herkansing.
2. Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de aangewezen gecommitteerde zijn verplichtingen nakomt.
3. In afwijking van het eerste lid, worden voor het praktisch gedeelte van het centraal examen vmbo geen gecommitteerden aangewezen.
4. De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde

Artikel 22 Tijdvakken en afneming centraal examen

- 1 Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
- 2 Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
- 3 Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de College voor examens.
- 4 College voor examens kan vakken aanwijzen waarin, wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het eindexamen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door de College voor examens.
- 5 Bij toepassing van het derde of vierde lid, gelden de volgende regels:
 - a. de directeur deelt aan Onze Minister mee welke kandidaten het centraal examen zullen afleggen en in welke vakken;
 - b. de kandidaten leveren de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin aan de kandidaten worden teruggegeven;
 - c. het College voor examens deelt het door de kandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de directeur mee.
- 6 Het College voor examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
- 7 Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
- 8 Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 22a Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 22, tweede lid, kan het bevoegd gezag een leerling uit het voorlaatste leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
3. Artikel 31, achtste lid, is van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste leerjaar afgenomen door de College voor examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 22b Opgave kandidaten centraal examen

De directeur deelt jaarlijks voor 1 november aan Onze Minister mede hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 23 Regels omtrent het centraal examen

- 1 Onze Minister zorgt ervoor dat de opgaven, bedoeld in artikel 2, onderdeel c, van de Wet College voor toetsen en examens tijdig beschikbaar worden gesteld aan de directeur van de school.
- 2 De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
- 3 Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
- 4 De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
- 5 Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
- 6 Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
- 7 De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets
- 8 Het meenemen van mobiele telefoons, andere niet geoorloofde (elektronische) informatiedragers zoals smartwatches, als ook tassen, jassen en dergelijke in het examenlokaal is niet toegestaan.
- 9 In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt per examenvak aangegeven welke hulpmiddelen tijdens het schoolexamen en het centraal examen gebruikt mogen worden. Tijdens de examenzittingen worden toegestane hulpmiddelen door de toezichthouder gecontroleerd.
- 10 Het examenwerk dient gemaakt te worden op papier dat door de school is verstrekt. Dit geldt ook voor het kladpapier. De kandidaat zelf mag geen papier meenemen naar het examenlokaal. Op elk papier dat door de school verstrekt wordt ten behoeve van het examen, dient de kandidaat minstens zijn naam en examennummer te vermelden.
- 11 Het examenwerk wordt niet met potlood gemaakt. Dit laatste is niet van toepassing op tekeningen en grafieken. Het gebruik van correctielak is niet toegestaan.
- 12 Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat gedurende een examenzitting het examenlokaal niet verlaten.
- 13 Een kandidaat die tijdens een centrale examenzitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de secretaris van het eindexamen of de kandidaat na enige tijd het examenwerk kan hervatten.
- 14 De kandidaten moeten hun werk aan de toezichthouders overhandigen. Tijdens het ophalen van het gemaakte werk dient er volkomen rust in het examenlokaal te heersen. Pas als het gemaakte examenwerk is ingeleverd, mogen de kandidaten het examenlokaal verlaten.

15 Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Artikel 24 Beoordeling centraal examen

- 1 De directeur doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de directeur.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bepaald in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid, toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.
3. De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. Daarnaast voegt de gecommitteerde bij het gecorrigeerde werk, de in artikel 36, vierde lid, bedoelde verklaring mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met derde lid.

Artikel 24a. Beoordeling centraal examen cspe

1. De directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor examens gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens.
De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examinerator van de school zijn. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de tweede examinerator daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 24, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor examens.

Artikel 26 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

- 1 Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten kan worden afgenomen.
- 2 De inspectie verzoekt de College voor examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 27 Onvoorziene omstandigheden centraal examen

Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist Onze Minister hoe aldan moet worden gehandeld.

Artikel 28 Verhinderung centraal examen

- 1 Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien.
- 2 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is of wanneer hij het examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
- 3 De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende College voor examens. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer zich dat voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 36, eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
- 4 Na afloop deelt de College voor toetsen en examens het resultaat mede aan de directeur.

- 5 Indien het bevoegd gezag op grond van [artikel 37, zevende lid](#), zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.
- 6 Onder een toets als bedoeld in dit artikel wordt ook de rekentoets begrepen.

Artikel 29 De rekentoets

1. Het College voor toetsen en examens stelt regels voor de uitvoering van de rekentoets. Het College voor toetsen en examens stelt in ieder geval een regeling vast voor de uitvoering van de correctie voor zover de rekentoets bestaat uit open vragen.
- 2 De regeling, bedoeld in het eerste lid, treedt slechts in werking na goedkeuring door Onze Minister. Onze Minister kan zijn goedkeuring onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
- 3 Met inachtneming van de [artikelen 23, zevende lid, 24, zevende lid, en 25, vijfde lid](#), worden de beoordelingsnormen, bedoeld in [artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens](#) bij de beoordeling van de rekentoets toegepast.
- 4 De rekentoets wordt afgenomen in het voorlaatste en laatste leerjaar.
- 5 Het College voor toetsen en examens kan bij regeling bepalen dat de rekentoets niet onder toezicht van een of meer gecommiteerden staat.
- 6 [Artikel 43](#) en [artikel 44](#) zijn van overeenkomstige toepassing.
- 7 Indien de leerling de rekentoets heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en niet is bevorderd tot het laatste leerjaar, vervallen de met de rekentoets behaalde resultaten. In afwijking hiervan kan de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het vwo deelneemt aan het laatste leerjaar van het havo en de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het havo deelneemt aan het laatste leerjaar van één van de leerwegen van het vmbo, het op het vwo respectievelijk havo behaalde cijfer voor de rekentoets behouden.

Artikel 29a. Rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen

- 1 Er is een rekentoets ER waarbij de opgaven zijn aangepast voor kandidaten met ernstige rekenproblemen.
- 2 Het bevoegd gezag informeert een kandidaat tijdig voor de eerste gelegenheid over de mogelijkheid van het afleggen van de rekentoets ER, alsmede over de mogelijke gevolgen voor doorstroom naar het vervolgonderwijs of voor de arbeidsmarkt.
- 3 Op verzoek van een kandidaat verleent de directeur toestemming voor het afleggen van de rekentoets ER, indien de kandidaat aantoonbaar ernstige problemen heeft met de beheersing van de vereiste rekenvaardigheden.
- 4 Er is in ieder geval sprake van aantoonbare ernstige rekenproblemen indien de kandidaat:
 - a. zich heeft ingespannen de vereiste rekenvaardigheden te leren;
 - b. daarbij gebruik heeft gemaakt van de door de school geboden extra ondersteuning; en
 - c. hij desondanks aanhoudend onvoldoende resultaten laat zien

V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 30 Eindcijfer eindexamen

- 1 Het eindcijfer voor de rekentoets en alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- 2 De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
- 3 Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.
- 4 Van de cijfers die zijn behaald bij de gelegenheden om de rekentoets af te leggen, bedoeld in artikel 51a, geldt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer voor de rekentoets.
- 5 In afwijking van het vierde lid bepaalt de directeur in overleg met de kandidaat die gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van meerdere gelegenheden om de rekentoets af te leggen en gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid, bedoeld in [artikel 51a, vierde of vijfde lid](#), welk van de voor de rekentoets behaalde cijfers geldt als eindcijfer

Artikel 31 Vaststelling uitslag

- 1 De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast met inachtneming van [artikel 49](#) of [artikel 50](#), en voor zover van toepassing [artikel 52c](#).
- 2 De uitslag luidt 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
- 3 Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.
- 4 De directeur vergewist zich ervan dat het eindexamen de in de [artikelen 11, 12, 13, 22, 23, 24](#) of [25](#) voorgeschreven vakken en rekentoets omvat.

Artikel 32 Uitslag (zie examenbesluit artikel 49 /50)

Artikel 32a Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

- 1 De kandidaat die het eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:

1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;

2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of

3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;

- d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde of vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijk deel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
 - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.
- 2 Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg als bedoeld in [artikel 25](#) niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d, vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
 - 3 Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
 - 4 Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
 - 5 De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
 - 6 In afwijking van het eerste lid, is de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in [artikel 10b1 van de wet](#) geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 6 of meer heeft behaald en de rekentoets heeft afgelegd;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

- 7 Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in [artikel 51](#) bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 32b. Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij:
 - 1°. voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel andere hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - 2°. de rekentoets heeft afgelegd;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - a. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald
 - e. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer

van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het bevoegd gezag kan daaraan toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
 - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
 - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien het bevoegd gezag daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij Onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van [artikel 11, eerste lid, onder c](#), [artikel 12, eerste lid, onder c](#), of [artikel 13, eerste lid, onder c](#).
3. Indien het bevoegd gezag toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement, bedoeld in [artikel 31](#), vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
 4. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
 5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in [artikel 51](#) bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 51, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 33 Herkansing centraal examen

- 1 De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 31 is vastgesteld het recht in het tweede tijdvak of, indien artikel 28, eerste lid, van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe, met dien verstande dat indien het betreft het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het vmbo, dit recht eveneens bestaat voor het cspe af te nemen door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.
- 2 De kandidaat stelt de directeur **vóór het schriftelijk medegedeelde tijdstip** in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
- 3 Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerdere afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
- 4 Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 26 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
- 5 Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar

- wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
- 6 Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 33a. Aantal toetsmogelijkheden rekentoets

- 1 De kandidaat wordt binnen de periode waarin de rekentoets wordt afgenomen, bedoeld in [artikel 46, vierde lid](#), viermaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen, met dien verstande dat de eerste mogelijkheid in het voorlaatste leerjaar wordt geboden.
- 2 Indien de kandidaat in één leerjaar examen doet, wordt in afwijking van het eerste lid een kandidaat driemaal in de gelegenheid gesteld de rekentoets af te leggen.
- 3 De kandidaat stelt het bevoegd gezag voor een door het bevoegd gezag te bepalen dag en tijdstip er schriftelijk van in kennis dat hij gebruik maakt van de tweede, derde dan wel vierde gelegenheid, bedoeld in het eerste en tweede lid.
- 4 Het bevoegd gezag kan bij de tweede, derde of vierde gelegenheid een kandidaat alsnog in de gelegenheid stellen, gebruik te maken van de rekentoets ER of van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau, bedoeld in [artikelen 13, tweede lid](#), [22, tweede lid](#), [23, zesde lid](#), [24, vijfde lid](#), of [25, vijfde lid](#).
- 5 Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de rekentoets ER of van de mogelijkheid tot het afleggen van de rekentoets op een hoger niveau, bedoeld in de [artikelen 13, tweede lid](#), [22, tweede lid](#), [23, zesde lid](#), [24, vijfde lid](#), of [25, vijfde lid](#), stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid bij de tweede, derde of vierde gelegenheid, de rekentoets af te leggen zoals deze op grond van [artikel 2, tweede lid, onder c, en lid 2a, van de Wet College voor toetsen en examens](#) is vastgesteld voor de schoolsoort of leerweg waarin hij eindexamen doet.
- 6 Na afloop van een rekentoets wordt het cijfer van de toets schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt, in voorkomend geval onder vermelding van het aantal nog resterende gelegenheden om de toets af te leggen.

Artikel 34 Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 35 Diploma en cijferlijst

- 1 De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
 - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
 - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
 - d. de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
 - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,
 - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
 - 1°. de maatschappelijke stage is beoordeeld met «voldoende» of «goed»;
 - 2°. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren,
 - g. de eindcijfers voor de rekentoets en de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van [artikel 49, derde of vierde lid](#), of [artikel 50, tweede lid](#), en
 - h. de uitslag van het eindexamen.
- 2 De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
- 3 Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
- 4 Onze Minister stelt het model van de cijferlijst vast.
- 5 Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
 - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
 - 1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
 - 2°. de vakken algemene natuurwetenschappen en maatschappijleer waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
 - 3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van [artikel 9](#) van dit besluit of [artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO](#), worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
 - 5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op

grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in [artikel 14, achtste lid, van de wet](#), deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;

b. indien het betreft het eindexamen vmbo:

1°. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;

2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van [artikel 9](#) van dit besluit of [artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO](#), worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in [artikel 10, negende lid, van de wet](#), deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van [artikel 23, achtste lid](#), [artikel 24, zevende lid](#), of [artikel 25, zevende lid](#), bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;

5°. vakken die op grond van [artikel 22, achtste lid](#), zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;

6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

6 Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst bij vermelding van de rekentoets de toevoeging «ER» geplaatst.

7 Op de cijferlijst wordt de rekentoets waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen op grond van de [artikelen 9 tot en met 13, 22, 24 of 25](#) vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer.

8 De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

9 Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de directeur er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

10 De directeur van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan [artikel 49](#) voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo van de theoretische leerweg uit.

Artikel 35a. Voorschriften *judicium cum laude*

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van [artikel 50, tweede lid](#), en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van [artikel 50](#).
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - c. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het eindcijfer berekend op grond van [artikel 50, tweede lid](#), en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - d. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van [artikel 50](#).
3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van [artikel 49](#).

4. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van:
 - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het eindcijfer berekend op grond van [artikel 49, derde lid](#), en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van [artikel 49](#).
5. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo gemengde leerweg met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van [artikel 49, vierde lid](#), en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van [artikel 49](#).

Artikel 35b. Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de directeur hem een voorlopige cijferlijst.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Onze Minister stelt het model van de voorlopige cijferlijst vast.
5. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in [artikel 52, eerste lid](#), is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 36 Certificaten

- 1 In de Tweede fase heeft de cijferlijst de plaats van het certificaat ingenomen. Op de cijferlijst staan ook de vakken die niet met een voldoende zijn afgesloten. Certificaten worden hiervoor niet meer verstrekt. In het vmbo is het uitreiken van een certificaat nog wel mogelijk.
- 2 De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd een certificaat uit waarop het vak of de vakken vermeld staan waarvoor hij een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald.
- 3 De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken of de rekentoets van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
 - b. de rekentoets, indien de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - c. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met «goed» of «voldoende».
- 4 Onze Minister stelt het model van het certificaat en de cijferlijst vast.
- 5 Indien de rekentoets waarvoor het eindcijfer is vastgesteld een rekentoets ER betreft, wordt op de cijferlijst of het certificaat bij vermelding van de rekentoets de toevoeging «ER» geplaatst.

Artikel 37 Duplicaten en afgifte verklaringen

- 1 Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, vrijstellingsbewijzen en cijferlijsten worden niet verstrekt.
- 2 Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.
- 3 Een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt indien op grond van [artikel 4, vierde lid](#), [artikel 7, eerste lid](#), of [artikel 28b, tweede lid](#), van [Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek](#) de voornaam onderscheidenlijk de geslachtsnaam van de kandidaat is gewijzigd.

VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 38 Afwijking wijze van examineren

- 1 De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 2 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten

- aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
- a. er een deskundigheidsverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigheidsverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigheidsverklaring.
- 3 Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
- a. het vak Nederlandse taal en letterkunde,
 - b. het vak Nederlandse taal,
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 4 De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
- 5 Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.
- 6 Verzoeken, betreffende het gestelde onder 1 tot en met 4 dienen **vóór 1 november van het betreffende schooljaar** schriftelijk bij de directeur te worden ingediend.

Artikel 39 Gegevensverstrekking

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Informatie Beheer Groep, en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. de leerweg, het profiel of de profielen waarop het examen betrekking heeft;
- b. de vakken waarin examen is afgelegd;
- c. de cijfers van het schoolexamen alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk in het vwo of havo betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het profielwerkstuk in het vmbo;
- d. de cijfers van het centraal examen;
- e. de cijfers van de rekentoets;
- f. de eindcijfers;
- g. de uitslag van het eindexamen.

Artikel 40 Bewaren examenwerk

- 1 Het werk van het centraal examen en de rekentoets der kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
- 2 Een door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van

- de opgave, bedoeld in [artikel 56](#) wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
- 3 De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
- 4 Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het College voor toetsen en examens

Artikel 41 Spreiding voltooiing

- 1 Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
- 2 Het eerste lid is van toepassing op de rekentoets, met dien verstande dat de rekentoets in het ene schooljaar of in het daarop volgende schooljaar kan worden afgelegd. Het bevoegd geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
- 3 Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
- 4 [Artikel 51, eerste tot en met vierde lid](#), is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
- 5 Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt het bevoegd gezag aan de Onze Minister een opgave waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in [artikel 56, onderdelen a tot en met g](#).
- 6 De directeur en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van [artikel 49](#) of [artikel 50](#).

Artikel 42 Klachten

Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen benadeeld voelt, kan hij de klacht binnen **vijf** dagen nadat de aanleiding tot de klacht zich heeft voorgedaan, schriftelijk kenbaar maken bij de directeur. Naar de aard van de klacht zal de directeur de

klacht afhandelen. De directeur deelt zijn beslissing met redenen omkleed schriftelijk aan de kandidaat en indien deze minderjarig is aan zijn ouder(s), voogd(en) of verzorger(s) mee en vermeldt daarbij dat beroep tegen zijn beslissing mogelijk is bij de eindverantwoordelijk schoolleider en eventueel daarna bij de in artikel 6 genoemde commissie van beroep.

Artikel 43 Hardheidsclausule

Onze Minister kan bij of krachtens dit besluit vastgestelde voorschriften buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover onverkorte toepassing zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 44 Verhinderende deelname aan het examen

- 1 Een kandidaat die door ziekte of om andere reden is verhinderd aan een onderdeel van het examen deel te nemen, dient dit uiterlijk op de dag van het desbetreffende examen en voor de aanvang van het examen te melden. Mondelinge of telefonische berichten van verhindering dienen binnen drie dagen schriftelijk bevestigd te worden.
- 2 De directeur kan een praktiserend medicus een onderzoek laten instellen naar de rechtmatigheid van de afwezigheid.
- 3 De teamleider bepaalt in overleg met de examinator(en) wanneer de betreffende toets(en) van het schoolexamen moet(en) worden ingehaald.
- 4 Indien een kandidaat nalaat te handelen overeenkomstig het gestelde in lid 1, wordt hij geacht onwettig afwezig te zijn geweest. De directeur kan op grond hiervan maatregelen nemen conform artikel 5 lid 3 van dit examenreglement.

Artikel 45 Onvoorziene omstandigheden

In gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet en waaromtrent een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is, beslist de directeur. De directeur deelt zijn beslissing zo spoedig mogelijk mee aan de betrokkenen (voor zover nodig de kandidaat, zijn ouder(s), voogd(en) of verzorger(s), examinatoren, gecommitteerden) en aan de inspectie.

N.B. Dit reglement is afgeleid van het eindexamenbesluit VO. Dit examenbesluit geldt in alle gevallen boven het examenreglement 2College.